

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือและกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ดังนั้นการจะพัฒนาประเทศให้เจริญจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญและหัวใจของระบบการศึกษาทุกระบบ ในการจัดการเรียนการสอนเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กล่าวถึงการศึกษาว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ การจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 (สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และคณะ, 2545, หน้า 14) มาตรา 6 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 27 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และในมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลในครอบครัว ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน(สำนักปฏิรูปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545)เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำวิชาความรู้จากสถานศึกษาไปปรับใช้ในท้องถิ่น หรือเพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาได้ ส่วนกิจกรรมนอกหลักสูตรนั้น หน่วยงานการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างก็เป็นการสนองนโยบายการศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษาเพื่อปวงชน ลักษณะของกิจกรรมก็เป็นการจัดเพื่อการศึกษาในท้องถิ่นนั่นเอง ส่วนเนื้อหาและรูปแบบของกิจกรรมก็มีหลากหลาย เป็นไปตามจุดประสงค์และปรัชญาการศึกษาที่แต่ละองค์กรยึดเป็นสำคัญ

จากการจัดการศึกษาตามแนวของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการจัดการศึกษาที่ส่วนกลางหรือภาครัฐจัดทำ หรือเป็นหลักสูตรจากส่วนกลาง 70% เปิดโอกาสให้โรงเรียนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้ยืดหยุ่นตามสภาพท้องถิ่นสอดคล้องกับวิถีชีวิตในท้องถิ่นได้ 30 % การบริหารด้านวิชาการนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดเรื่องเนื้อหา สื่อ ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน ที่สำคัญการวัดผลที่เน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างละเอียดทำให้หลักสูตรจากส่วนกลางมีหลายสิ่งที่ไม่มีความเป็นท้องถิ่น เพราะการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาเป็นส่วนรวมใช้ทั่วประเทศ จำเป็นต้องยืดหยุ่นหลักสูตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพวิถีชีวิตเหมาะสมกับท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้

ชุมชนตำบลแม่เป็น ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงให้ชุมชนหลายประเภทด้วยกัน เช่น ผ้ามัดย้อม การทอผ้า การจักสาน และผลงานที่เป็นที่รู้จักอีกอย่างก็คือ ผ้าใยกล้วย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนตำบลแม่เป็นได้ร่วมกันจัดทำขึ้น ภายในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงจะมีการปลูกกล้วยกันอยู่แล้วแทบทุกครัวเรือน บางครัวเรือนก็จะปลูกไว้ตามไร่นา ทำให้วัตถุดิบที่จะนำมาทำผ้าใยกล้วยนั้นหาง่ายในท้องถิ่น อีกทั้งยังนำไปแปรรูปเป็นสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆได้หลายชนิด เช่น กระเป๋า หมวก โคมไฟ กล้องกระดาษทิชชู เป็นต้น แต่ผลิตภัณฑ์ที่ไต่ยั้งขาดความสวยงาม และรูปแบบไม่ทันสมัยเพราะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องของการออกแบบเพิ่มและเห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสำคัญของผ้าใยกล้วย เกิดความภาคภูมิใจ ช่วยกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาของท้องถิ่นมากขึ้น ทางคณะ

ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย
 - 2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังจากใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับเกณฑ์ร้อยละ 75
 - 2.2 ประเมินทักษะการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ร้อยละ 75
 - 2.3 ศึกษาคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะปฏิบัติ และเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ด้านแหล่งข้อมูล ด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้รู้ในท้องถิ่น จำนวน 5 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผ้าใยกล้วยและการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของหลักสูตร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วยประกอบด้วย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของผ้าใยกล้วย
2. การเตรียมเส้นใย
3. การทอผ้าใยกล้วย
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย
5. การนำเสนอผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย

โดยได้นำเนื้อหาการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วยมาจัดทำเป็น

- หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีองค์ประกอบ คือ เหตุผลและความจำเป็น สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เวลาเรียน คำอธิบายรายหน่วย หน่วยการเรียนรู้ย่อย แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผล
- แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จำนวน 8 แผน

ขอบเขตด้านตัวแปร

- ความรู้เกี่ยวกับผ้าใยกล้วยและการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย
- ความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การใช้และศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคลองสมบุญ อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วยประกอบด้วย

1. ความเป็นมาและความสำคัญของผ้าใยกล้วย
2. การเตรียมเส้นใย
3. การทอผ้าใยกล้วย
4. การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย
5. การนำเสนอผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ทักษะการปฏิบัติงาน
3. คุณลักษณะในการทำงาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย ในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชนโดยนำไปจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในสาระพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบดังนี้ เหตุผลและความจำเป็น เวลาเรียน ค่าอธิบาย รายหน่วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ย่อย ประกอบด้วย 5 หน่วยย่อยคือ

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของผ้าใยกล้วย

หน่วยที่ 2 เรื่อง การเตรียมเส้นใย

หน่วยที่ 3 เรื่อง การทอผ้าใยกล้วย

หน่วยที่ 4 เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย

หน่วยที่ 5 เรื่อง การนำเสนอผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย

แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผล เอกสารประกอบหลักสูตร คือ แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่รวบรวมได้มาจากผู้รู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับผ้าใยกล้วยและการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย เพื่อนำข้อมูลมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร ดำเนินการสร้างเอกสารหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย

วิทยากรท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ในด้านการทำผ้าใยกล้วยและการแปรรูป และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้สอน

ผู้รู้ในท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าใยกล้วยและเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าใยกล้วยให้แก่สมาชิกในวิชาหกิจชุมชนทอผ้าพนาสวรรค์ ตำบลแม่เป็นอำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย ในด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความชอบและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างๆ สามารถวัดได้จากการทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ทักษะการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติและผลงานของนักเรียน จากการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าใยกล้วย มีลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบ Rubric scoring 3 ระดับ โดยวัดด้านกรวางแผนการทำงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอน

ความเหมาะสมในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างผลิตภัณฑ์ ใช้วัสดุอย่างประหยัดและคุ้มค่า การเก็บวัสดุอุปกรณ์ ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ความประณีตสวยงาม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคงทนแข็งแรงของผลิตภัณฑ์ และประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้น

คุณลักษณะในการทำงาน หมายถึงคุณลักษณะที่วัดได้จากแบบประเมินคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียน ที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามีลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบ Rubric scoring 3 ระดับ โดยมีรายการประเมินในด้านความพร้อมในการเรียน ความตรงต่อเวลา ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน ความร่วมมือของการทำงานภายในกลุ่ม ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด และความประหยัด โดยมีเกณฑ์คุณลักษณะในการทำงานไม่ต่ำกว่าคุณภาพระดับดี